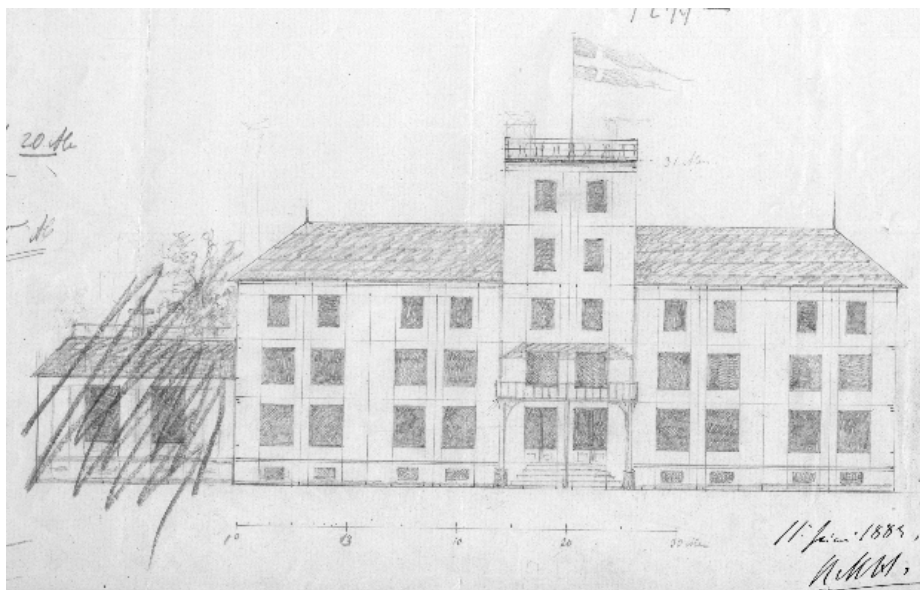

Døvehistorisk tidsskrift

Maj 2003

Fra gamle Dage paa Instituttet i København

(fortsat fra december 2002)

Af **Fritz Bech**

Lærerinder var Frk. *Ida Egede* og Fru *Elisabeth Jacobsen*. Som allerede nævnt deltog Lærerinderne dengang ikke i den egentlige Skoleundervisning, men havde ogsaa nok at gøre med Haandgerningen, Opdragelsen af og Tilsynet med Pigerne, hvorved de kun havde en eneste Sy-pige til Hjælp.

Frk. Egede nedstammede i lige Linie fra den norske Præst *Hans Egede*, der i 1721 drog til Grønland for at lære Grønlænderne Kristendom. Han var hendes Tipoldefader, og selv var hun født paa Grønland, i den lille Koloni *Niarconet*, hvor hendes Fader var Bestyrer for den danske Regering. Da Faderen døde tidlig, flyttede Moderen, der var Søster til Lærer ved Instituttet, cand.

Udkast 1883 til ny bygning paa Citadelsvej. Et stigende antal elever samt utidssvarende lokaler til undervisningsbrug fik forstander *Malling Hansen* til at udarbejde forslag til en tilbygning.

Malling Hansen havde været manden bag *Fredericia-Instituttets* indretning. Derfor måtte en nybygning paa Citadelsvej ogsaa have et tårn.

Til gudstjenester paa Instituttet i København var der foruden elever og det samlede personale ogsaa døde fra hele København. Således var der d. 16.7.1882 77 til alters, og i forbindelse med konfirmationen 18.7.1883 45 mænd, 53 kvinder og 16 konfirmander ialt 114 til alters!

Malling Hansen ville derfor have en stor kirkesal, som vist til venstre paa tegningen.

Men alle planer blev skrinlagt efter ordre fra ministeriet.

Elisabeth Jacobsen H. J. Lassen

Elisabeth Jacobsen blev født på Instituttet i 1845 som datter af daværende forstander Søren Heiberg. Som enke vendte hun i 1881 tilbage og blev lærerinde. Hendes søn Th. Jacobsen afløste i 1904 Bech som lærer på Instituttet for siden i 1910 at blive døvepræst i Fredericia, den første uden for København.

H. J. Lassen blev ansat i 1869 og siden udnævnt til inspektør. Han udgav flere bøger til brug for danskundervisningen. Han var tillige meget aktiv i Døveforeningen af 1866 og var dens formand fra 1904-1911.

Såvel Niels Thomsen som R. V. Reitzel kunne fejre 25 års jubilæum på Instituttet.

theol. Gjæ, til København, og gennem Morbroderen blev Ida Egede i en ganske ung Alder knyttet til dette, da Andenlærerinden, den døvstomme Frk. L. A. Jacobsen, 1857 indgik Ægteskab med den døvstomme Bogbinder John Norrie (Forældre til tidligere omtalte William N.).

Fru Elisabeth Jacobsen, der var Datter af Forstander Malling Hansens Forgænger, Professor Søren Heiberg og Søster

Niels Thomsen

R. V. Reitzel

til M.H.'s første Hustru, var efter et kun treaarigt Ægteskab blevet Enke med 2 smaa Børn, en Datter og nuværende Døvstummepæst i Fredericia Th. Jacobsen, men havde det Held nogen Tid derefter at faa et Vikariat ved Instituttet under daværende Førstelærerinde, Frk. Allens Sygdom, og da denne døde, og Frk. Egede rykkede op i hendes Plads, var hun kort før sin Ankomst blevet konstitueret som Andenlærerinde.

Til Lærerpersonalet hørte endvidere Tegnelærer C. L. Petersen og Gymnastiklærer R. V. Reitzel, begge paa min Tid ældre Mænd, ansatte af Prof. Heiberg, Petersen som Afløser af den bekendte døvstomme Kunstner Hunæus, der bl. a. har malet "Store Bededagsaften paa Volden" og et Ungdomsbillede af Prinsesse Dagmar, senere Kejserinde i Rusland.

Petersen var oprindelig Marinemaler og Udstiller paa Charlottenborg, men Kampen for det daglige Brød bevirkede, at han efterhaanden paatog sig flere og flere Tegnetimer omkring i forskellige Skoler, saa Malerkunsten kom i anden Række. Men sit Kunstnersind tabte han ikke, og baade i de yngre Dage, da han sammen med senere Forstander Georg Jørgensen og andre Lærere, Mørck og H. C. Lind dannede den i Instituttets

Examensstil
5te Klasse 1891
Nr. 101 Nikoline Larsen

Vi staar op paa om Morgenens Kl 6. Pg 78 vækker paa os. Jeg lægger Tæppet paa Sengen, vi reder Sengen. Vi vasker Ansigtet og Hænderne. Jeg reder mig og klædte sig paa i Sovesalen. Pg 78 og 85 tager Fadet ud af Vasken. De sætter det paa Vasken om Morgenens, jeg vasker sig og tørre sig med Haandklædet, naar vi er færdige.

Vi gaar ud af Sovesalen. Der er otte Vinduer i alt. Sovesalen er bred og lang. Der er fire Vinduer i hver Side af den. Anna og Marie skurer Gulvet om Onsdagen i Sovesalen, naar det er snavset. Drengene bærer Vand i Ballerne op til Pigers Sovesalen. De store Piger er inde i Sovesalen, den er oppe paa Loftet. Den har Skraa Vægge.

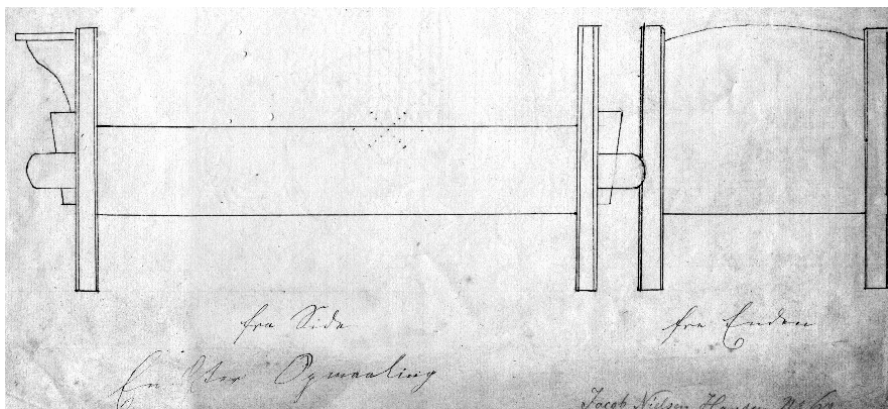
Naar Stuepigerne skurer Gulvet om Mandagen saa er det rent. Naar Murerne smørede Væggene, saa var De snavsede i Maj Maaned. Anna eller Marie gnider Laasen med en Klud om Søndage, naar Laasen er snavsede. Ruderne er blanke, fordi Stuepigen gnider dem med en gammel Klud i Sovesalen.

Konfirmationsbillede fra 1895 med **Nikoline Larsen** øverst til højre.

Vi tørrer Ansigtet og Hænderne. Naar vi er færdige. Vi hænger ofte Haandklæderne op paa Knagene. Knagene er af Jærn. Der er fire Hjørne i Sovesalen. Væggene er hvide. Kakkellovnen staar paa Gulvet nær ved Skorstenen i Sovesalen.

Kakkellovnene er ogsaa blanke fordi Stuepigen børster den med Børsten. Vi

*Konfirmationsbillede fra 1894 med
Hans J. Ch. Nielsen til venstre.*

Dage berømte Kvartet, der holdt sine Syngeøvelser i det daværende Lærerværelse i Kælderen, og som ældre Mand i min Tid, naar han paa Instituttets Skovture til eget Gitaraccompaniment foretog sine dels sentimentalt rørende ("I Barndommens Dage"), dels lystige Sange ("Jag var en svenska flicka"), udfoldede han en smittende Livfuldhed. Og Reitzel var med sit dejlige hvide Haar, sit altid elastiske do. Kravebryst til sort Diplomatfrakke og sin kavallermæssige Optræden over for Kvindekønnet en baade smuk og værdig Repræsentant for den Stand, hvorfra han var udgaet, det gamle Nyboders Underofficerskorps. Han underviste baade Drengene og Pigerne, de sidste med stor Takt for, hvad der dengang ansaas for passende af Gymnastikøvelser, og var lige afholdt af alle sine Elever.

Om Sovesalen.

Vi ligger i Sengene. Der er ni og tredive Senge i Sovesalen. Dr 21 og 22 flytter Sengene, fordi Gulvet er snavset. Naar Væggene er hvide, saa murer Murerne Væggen med en Murske. Stuepigerne skurer Gulvet om Torsdagen. Der hænger Haandklæder paa Krogen. Haandklæderne er hvide, de er af Lærred. Vi vasker os med Haandklædet.

Vi gaar ind i Sovesalen om Aftenen. Portneren tænder Lampen, han lukker Hanen af, naar det er mørkt. Der sidder Kupler paa hver Lampe. Kuplerne er af hvid Glas. Portneren pudser Kuplerne med en Klud, naar der ligger Støv paa Kuplerne. Han tager Kuplerne af, naar han pudser Kuplerne.

Hr Thomsens Seng staar bagved Skjærmembrættet, han passer os, fordi det gjør Støj. Hr Heiberg gaar ind i Sovesalen, han slaar Hans Peter med Haanden, han sagde: du maa ikke gjør Støj.

Dr 101 leger i Sovesalen. Der ligger Madrasser paa Sengen i Sovesalen. Vi reder Tæpper i Sengen. Vi lægger Lagenet paa. Vi klæder os af, naar vi gaar i Sengen. Krogen hænger i en Stang, som er af Jærn, den er krum og graa.

Naar vi klæder os af, saa lægger vi Klæderne paa Brættet. Vi gaar derhen. Vi smøger Skjorten op, naar vi vasker os, fordi Ansigtet er snavset. Vi reder os med Kammen. Hr Thomsen hører, at det gjør Støj.

Lamperne brændte i Sovesalen, fordi det er mørkt. Dr 21 og 22 er færdige med at flytte.

Examensstil 5te Klasse 1891

Nr 114 Hans Jens Charles Nielsen

Portner Sørensen

**Instrux for Portneren paa Det kgl.
Døvstumme-Institut i København**

Mandag og Torsdag til Direktøren.

Om Morgenens Kl. 6. Ringning paa Forstanderens Dør, vække Drengene paa Sovesalen, sætter det elektriske Uhr i Gang som atter standses om Aftenen Kl. 10. Budtjeneste for Institutet.

Tilsyn med Bygningen, Manglerne noteres og Istandsættelser foretages saavel udvendig som indvendig.

Stakitlaagen lukket hele Dagen.

Uvedkommende maa ikke findes i Gaarden eller i Haven. Tiggere og Falbydere af Varer afvises.

Naar Skolen er endt lukkes Dørene.

Gastænding om Morgenens og om Aftenen ved Mørkets Frembrud. I den mørke Tid begynder Tændingen lidt over Kl. 3 om Eftermiddagen i forskellige Lokaler og Slukning udføres saasnart ingen er der. Slukning og Lukning Kl. 10 Aften.

Onsdag. Uhroptrækning hver Uge, og stilles 2 Gange ugentlig.

Badning med Drengene hver anden Onsdag i 2 Hold.

Fredag og Lørdag. Gaslamperne efterses, Kupler renses, Paafyldning af Glycerin, Brandlygter efterses.

Branddørene paa Sovesalen skal være aflukkede. Svingdørene paa Pigernes Gang lukkes om Aftenen Kl. 10 og aabnes om Morgenens.

Loftet fejers naar det trænger dertil.

Tilsyn med Drengenes Paaklædning om Morgenens. Søndag Morgen udbankes og børstes de gamle Klæder og Skoene efterses. Om Mandagen børstes de nye Klæder.

Døren ved Loftet aflukket. Tagvinduerne paa Loftet lukkes i daarligt Vejr.

Haarklipning hver 6. Uge om Mandagen.

Drengenes Opholdsstue aflukkes naar Ingen opholder sig der.

Tilsyn og Bestilling af Ildebrændsel.

Afsendelse og Afhentning af Eleverne i Ferien.

Brødskæring om Morgenens.

Udlevering af Petroleum og Tændstikker.

Flaget hejses hver Søndag i Sommertiden samt alle Fest- og Helligdage og stryges om Aftenen. Vimpel hejses hver Dag, stryges om Aftenen.

Kloakrensning om Sommeren 3 Gange, om Vinteren 2 Gange ugentlig.

Tilsyn med Udbankning af Drengenes Sengetøj.

Om Vinteren Snekastning. Alle Ruder som er itu indsættes.

Aviser bringes hver Efterm. fra 3-5 fra Vagtværket til Lærerinderne.

Tilsyn med Drengenes og Pigernes Træskorum og V.C. Ved Hovedrengøringen. Omflytning af Inventariet.

Notering af Elevernes Af- og Hjemrejse i Ferien samt udfærdige Lister.

Drengenes Huer efterses i Begyndelsen af April Maaned.

Verdens første telefon blev opfundet i 1876 af Alexander Graham Bell.

Allerede i 1877 kommer den første telefon til Danmark, og i 1879 kunne man i København føre kortere private telefonsamtaler.

Det er meget interessant og kaster en Glans over Døvtummeundervisningen, som baade de Døvtumme og navnlig vi Døvtummelærere kan være stolte over, at to af forrige Aarhundredes store Opfindelser, Telefonen og Skrivemaskinen er gjorte af Døvtummepædagoger og i hvert Fald for en stor Del paa Grundlag af Erfaringer under Udøvelsen af deres daglige Gerning.

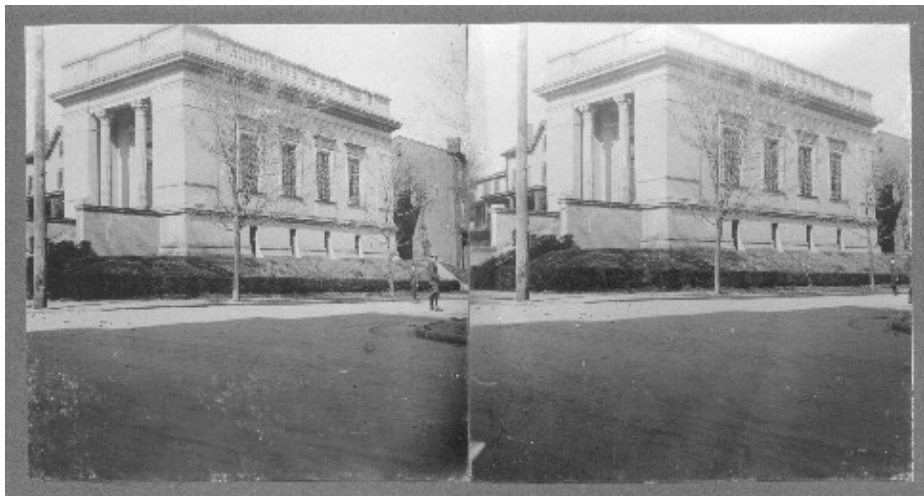
Som Lærer i Talekunst (Forbedring af mangelfuld Høre- og Taleevne) syslede *Alexander Graham Bell* (f. 1847 i Skotland, men udvandret til Canada og derfra til U. S. A., død 1922) i flere Aar fra 1872 i Boston med Overførelse af Lyd

og Elektricitet og drev i Forbindelse hermed en Døvtummeskole efter Talemetoden for Børn og unge Mennesker. Blandt hans Elever var den 15-aarige Rigmandsdatter *Mabel Hubbard*, der var blevet døv i 3 Aars Alderen, altsaa havde haft Sproget, men hvis Udtale, trods alle Forældrenes Anstregelser for at vedligeholde hendes Taleevne, var blevet temmelig uforstaaelig, og hvis hele aandelige Udvikling var blevet hæmmet af Mangel paa Næring. Hun blev Bells dygtige og kære Elev og faa Aar efter hans Hustru. Ved økonomisk Støtte fra hendes Fader og fra endnu en

Alexander Graham Bell demonstrerede sin opfindelse ved mange kongresser.

Fader til en anden af hans døvtumme Elever kunde Bell derefter fortsætte sine Eksperimenter med sin "harmoniske Telegraf", der 1876 resulterede i Telefonsens Opfindelse. Udtagning af Patenter paa denne gjorde ham til en hovedrig Mand, men han glemte aldrig Oprindelsen til sin Lykke. Da han hædredes med Voltaprisen, et Sidestykke til Nobelpræmierne, oprettede han for Præmiebeløbet, 50.000 Frcs, et Fond til Udbredelse af Kendskab om Døvtumheden, et Fond, der 1895 ved Tilskud og Renter var vokset til en saadan Størrelse, at

21.4.08: Volta-Bureauet i Washington oprettet 1895 af Dr. Alex. Graham Bell, Telefonens Opfinder, Grundfonden til Foretagendet var Voltapremien, som Bell blev tilkendt af den franske Stat 1880 for sin Opfindelse. Bureauets Opgave er at indsamle al Literatur vedrørende Døvtumme og Instituttet for Døvtumme, Oplysninger om enkelte Døvtumme saavel som om Slægter og Billeder af Døvtumme og deres Opdragere.

Døvelærer **N. K. Larsen** foretog i 1908 en rejse til USA og havde naturligvis sit kamera med.

Bagpå de mange og smukke stereoskopbilleder skrev han udførligt hvad man ser på billedet, og dette blev siden brugt i undervisningen hjemme i Nyborg.

man i Præsidentbyen Washington kunde opføre Volta Bureauet, nærmest at betegne som et Døvtumhedens Kæmpemusæum for hele Verden. Paa Kongressen for Døvtumme og Døvtummelærere i Paris 1900 havde alle vi Danskere,

der deltog, den Glæde at træffe baade Bell og hans yndige Hustru og faa hilst paa dem, og ved den afsluttende Banket bragte afdøde Kordegn Carl Becker den store Opfinder hele Verdens Døvtummehjertelige Hyldest.

Det er sagt, at naar Bell paa sine ældre Dage ikke interesserede sig saa meget for Forbedringer af Telefonen, saa var Aarsagen den, at han havde set, at vel kunde han skaffe sin Hustru en forstaae-

125 år efter Bells opfindelse skulle telefonen alligevel blive til uvurderlig hjælp for døve.

lig Tale, men ved sin Opfindelse at gen-
give hende en Hørelse af nogen praktisk
Værdi formaaede han ikke.

Ovenstaaende er blevet til et temmelig
langt Indskud, der egentlig ikke hører
hjemme i en Artikel om Instituttet i Kø-
benhavn i gamle Dage. Men Læserne vil
forhaabentlig forstaa, at det er faldet
mig naturligt at sammenstille de to om-
trent samtidige Opfindere indenfor
Døvstummelærerstanden. Vi gaar altsaa
nu over til en Omtale af Forstanderen
paa Instituttet i mine første Læreraar,
Pastor R. *Malling-Hansen* (f. 1835 død
1890), Skrivekuglens geniale Fader.

Som tidligere nævnt var Metoden paa
Instituttet udelukkende Skrift, Haandal-
fabet og Tegnsprog, og M.-H. havde her
siden sin Ansættelse 1859 baade set og
selv erfaret, at medens man med en Bly-
ant eller Pen kun kan skrive 4 Lydtegn
(Bogstaver) i Sekundet, kan en øvet
Fingertaler frembringe 12 i samme Tid.
Herved kom han til at tænke paa, om
man ikke ved Fingerbevægelser paa en
Maskine kunde skabe en tydelig Skrift,
der kunde følge den mundtlige Tale Lyd
for Lyd. Ved Prøver paa Talehurtighe-
den i Rigsdagen havde han endvidere
fastslaaet, at denne varierede fra 10 til
20 Lyde i Sekundet, saa Fingerhastighe-
den og denne nærmede sig hinanden.
M.-H. opfandt saa en Skrivemaskine, i
hvilken Tasterne (Staalstilke med Bog-
staver paa) var fordelt over en Halvkug-
le (deraf Navnet Skrivekugle), medens
Papiret lagdes over en bevægelig Cylin-
derflade, der ved en elektrisk Strøm og
en Elektromotor skubbedes et lille Styk-
ke frem, hver Gang en Tast trykkedes
ned. I Marts 1870 fik han sammen med

*Her får niendelærer Bech læst tek-
sten af sin entusiastiske forstander.*

Idag Kl: 9-10 i Lærer Bechs Klasse.

*Han fortalte en Historie om en Sypige,
der faldt i Søvn en Aften ved sit Sybord,
Lyset brændte ned i Stagen, faldt af
den, tændte Ild i Papir paa Bordet, hun
vaagnede, væltede Bordet, Ild i hendes
Klæder, Raab, Slutning.*

*- Derefter spurgte han Eleverne i
Haandalf. ang. Indholdet: - Historien
blev ganske godt fortalt, men ikke med
tilstrækkelig Hu, ikke med de fornødne
Hvilepauser for Børnenes Medfølgende
Tanker og Hukommelse og med kun lidt
af Spørgsmaal til Sikring af, at Børnene
forstod og fulgte med Tegnsproget -
Spørgsmaalene i Haandalfabetet vare
yderst fattige, ingen yderligere Oplys-
ning ang. Fortællingens Indhold eller
dens Sprogstof, var rent skematisk og
med en Masse af Spørgsmaal til Ja - &
Neisvar. - Børnene vare ret opmærk-
somme og livlige, lod til at have meget
gode Kundskaber.*

*Bech pegede først paa Elev og spurgte
nu og beholdt saa den enkelte Elev alt-
for længe, gjentog ikke Spørgsmaalene,
spurgte ikke de svagere Elever, lod
Spørgsmaalene ikke repeterede, og
havde under Opsigt stadig kun den en-
kelte, ikke dem alle, som jo Generalfor-
dringen er. - Han havde spurgt: Hvad
var Pigen ved? - Jeg tog saa fat: Hvad
har Pigen paa, Hvad samme Pige ved -
lod dem gjentage disse Spørgsmaal og
Svar, særligt den uopmærksomme ne-
derste Dreng. Derefter satte jeg en
Dreng foran en Tavle: Hvor sidder Læ-
rer? Lærer sidder foran Trætavlen -
Hvor sidder Lærer [Thomsen], mellem
Bordet og Væggen. - Hvor Lærer Peter-
sen? Mellem Bordet og Vinduet.
Sagde til Slut til Bech nogle af
foranstaaende Udsættelser paa hans
Undervisning. Viste ham tillige Svarene
i Haandalf. 4.7.83 RMH*

Examenstil
af
Dr. V. No. 12
Den 1ste Klasse.

Carl Beckers afsluttende eksamensstil fra 1888.

Billedet er fra 1882 da man første gang indførte enkeltfotos af elever til brug for deres journal.

Taknemmelighed

Over i Jylland laa der for mange Aar siden en stor Herregaard, som var omgivet af Væde og Gaave ligesom Kasketlet. Der boede en rig Herremand, som var meget streng mod sine Bønder; hans Kone, ved Navnet Fru Mette, var derimod meget mild og god og hjalp ofte Bønderne. Efter hans Død levede hun som Enke paa Gaarden. Men en Dag, da hun sad i sin fine Sal, kom mange Røvere til Gaarden for at plyndre den. De dræbte først Lankehunden for at den ikke skulde de. Derefter dræbte de hele Besætningen (indtagen) af Hisekark indtagen en Dreng, som skjulte sig i Laden. Derpaa greb Røverne Fruen og førte hende ned i Gaarden og bandt hende til Lankehuset, ligesom en Hund. Der maatte hun staa, medens Røverne gik ind i hendes fine Sal og sad og drak af hendes Vin. Men medens de sad og drak,

Konfirmationsbilleder fra den 16. juli 1890 af drenge og piger hver for sig.

Det er den første konfirmation af elever, der efter den nye lov af 1890 blev optaget på forskolen i Frederi-

cia, for så i 1882 at komme til Instituttet i København for at blive undervist efter tegnemetoden.

Det er samtidig det sidste hold elever Malling Hansen fører til alders. Han dør den 23. september.

Prof. C. P. Jürgensens mek. Etablissement Eneret paa 15 Aar for sit Apparat i Danmark.

Naturligvis havde den første Skrivemaskine som konstrueret af en selfmade Tekniker sine Mangler - det vil af Afbildningen (*midterside øverst til højre*) kunne ses, at den var for stor i Omfang og følgelig for tung, og den elektriske Forbindelse var heller ikke helt træfsikker, Mangler, der dog allerede 2 Aar efter, ved dens Fremstilling paa den nordiske Industriudstilling i København var blevet afhjulpnet ved Overgang til mekanisk Drivkraft. Her hædrede den med højeste Udmærkelse, hvilket gentog sig 1873 i Wien og 1878 i Paris steg til Guldmedalje. Patenter udtoges i flere Lande, Bestillinger indløb, og alt syntes saare godt. Opfinderens Børn gik i Skolen under Navn af de smaa Skrivekugler, og gamle Kong Christian IX, der altid gik omkring med Kræmmerhuse i Lommen, standsede ikke så sjældent "Kuglerne" og sendte Hilsen til deres

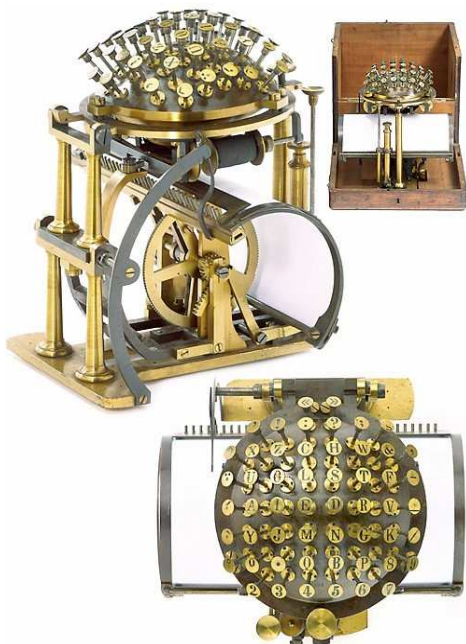
Far.

Men — der var et stort Minus i Regnestykket. København havde maaske næppe paa den Tid en saa stor og vel funderet Fabrik, der kunde eller turde fremstille Skrivekugler i Serier, eller maaske var den Fabrik, M.-H. var kommet i Forbindelse med, slet ikke sin Opgave voksen. Den fremstillede Eksemplarerne enkeltvis, eftersom Bestillingerne indgik, og kom derfor hurtigt agterud med Leverancen, til Kundernes store Fortrydelse. Samtidig var saa Amerikanerne begyndt at fremstille Skrivemaskiner efter et delvis andet Princip, Remingtonmaskinerne med de liggende Taster, og overfor den store amerikanske Kapital, der her sattes ind, var de Bidrag, M.-H. modtog fra Staten, Carlsberg o.a. kun som en Draabe i Havet. Skrivekuglen blev for ham kun Skuffelse og Tab, dog én Ting kunde ikke tages fra ham, Æren for at have opfundet Verdens første Skrivemaskine.

M.-H. var en ukuelig Optimist, og

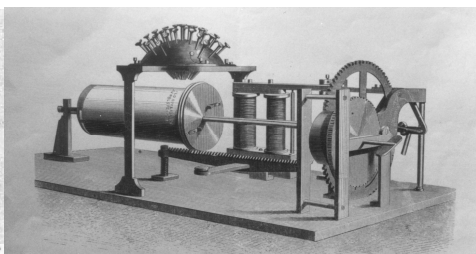

Verdens første elektriske skrivemaskine, **Skrivekuglen**, opfundet af forstander Malling Hansen i 1867. Her udstillet på Skolen på Kastelsvej i 1982 ved 175 års jubilæet for døveundervisningens indførelse i Danmark. Venligst udlånt af Danmarks Tekniske Museum.

Pastor R. Malling-Hansens Skrivekugle af nyeste Construction.

Samtidig illustration af Skrivekuglen i 1876 (Illustreret Tidende)

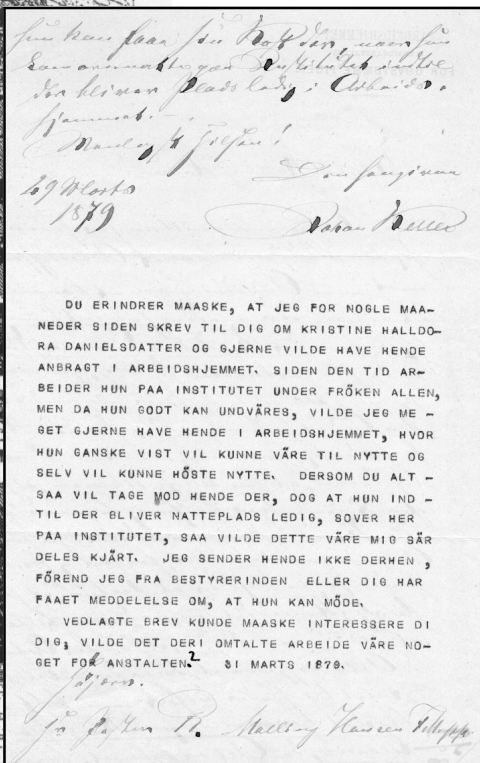
Skrivekugle 1870

Malling Hansen, 1867

Typewriter milestone

Sold for world record price of
\$ 123.125,- = EU 130,985,-

Seneste hammerslag (februar 2003)
på Skrivekuglen fra 1867.

Forstanderne Keller og Malling Hansen udvekslede mange ord og tanker. I dag kunne man ønske sig, at Keller også havde anskaffet sig en Skrivekugle.

Også i 1880 havde man sin skrivemaskine med i toget!

Skrivekugle.

Skrivekuglen kan benyttes af Alle,
Gamle og Unge, Vorne og Børn.
Skriften lig Bogtryk.

Skrivekuglen forfærdiges i Professor
Jüngers mekaniske Etablissement.

Skrivekuglen koster 300 Kr., i Mahogni Etui 312 Kr.

Skrivekuglen faaes:

Pastor Malling Hansen, Døvstumme-Institutet.

Ritzaus Bureau, Kjøbmagergade 26.

Ferslew & Co., St. Kongensgade 24.

Pastor Malling Hansen træffes Kl. 3—4 Eftermiddag paa det Kgl. Døvstumme-Institut.

Jeg har i nogle Uger skrevet med „Skrivekuglen“, der opfylder alle de Krav, jeg har stillet til den. Allerede nu troer jeg at kunne skrive lige saa hurtig som med Pennen, men jeg er langt fra saa anstrengt. Efter at jeg har gjort mig fortrolig med de enkelte Tegns Stilling, er det mig fuldstændig ligegyldigt, om jeg skriver i Lys eller Mørke.

Leilighedsvis har jeg paa Reiser Jernbanevogne skrevet Depescher og Breve, uden at Rystelsen ved Kjørselen har generet mig.

F. H. Wolff,
Konsul, Carlskrona.

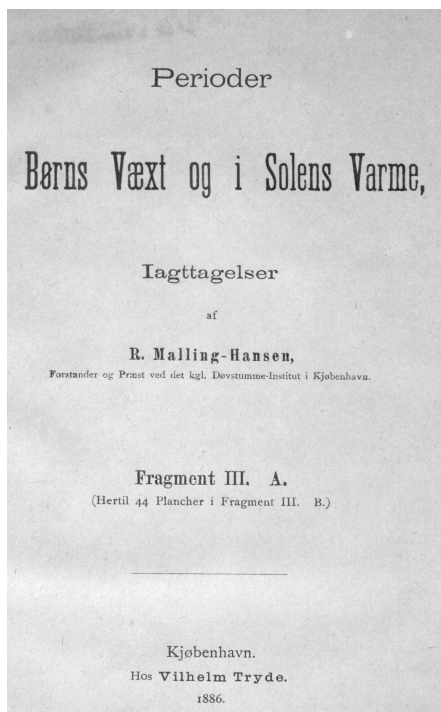
hans ustandseligt søgende Aand gav ham altid Stof til nye Studier og Opfindelser. Indførelsen af et nyt Bespisningsreglement paa Instituttet gav Anledning til daglige Vejninger, og under Bearbejdelsen af de Tal, der saaledes fremkom, fremstillede der sig for hans vidtskuende Blik saadanne Muligheder, og at det hele blev sat i System: daglig Vejning 4 gange og samtidig Maaling af Børnenes Højde, senere tillige Maaling af Tykkelsen og Højden af Træerne i Instituttets Have. Resultatet af denne gennem 4 Aar fortsatte Undersøgelse gav følgende opsigtvækkende Oplysninger: En 9-15 aarig Drengs Vægtforøgelse sker ikke gradvis gennem Aarets Dage, Uger og Maaneder, tværtimod viser et gennemlevet Aars forskellige Perioder en Maksimums- (August-

December), en Mellem- (December-April) og en Minimumsperiode (April-Juli). I Maksimumsperioden er Vægtforøgelsen 3 gange saa stor som i Mellemperioden. Omvendt sker den store Forøgelse i Højdevæksten i Vægtperiodens Minimumsperiode o.s.v. Og hvad Træerne angaar, kunde M.H. samtidig konstatere, at Forholdet mellem disses Tilvækst i Tykkelse og Højde paa det nærmeste stemmede med Børnenes Tiltagende i Vægt og Højde paa samme Tid. Paa den internationale Lægekongres i København 1884 gav M.-H. under stor Opmærksomhed og levende Bifald Oplysninger om disse sine Studier og Resultater, Oplysninger, der dels før, dels efter Kongressen fremkom i Bogform, væsentlig paa Tysk.

Men M.-H. gik endnu videre i sine Undersøgelser. Han søgte Efterretning allevegne fra om tilsvarende Svingninger: i Luftens Fugtighed, i Lufttrykket, Luftens Ozonindhold og Magnetisme m. m. for om muligt at finde dette X, der er Aarsag i det altsammen, og som han kaldte "Vækstenergi" og satte i Forbindelse med Sollyset. Men for disse hans Forskninger satte Døden Punktum, da han en Aften i September 1890 paa Vej hjem fra Frimurerlogen ramtes af et Hjerteslag.

Han var, da han stod i sin fulde Kraft, en smuk Mand, "et Monrads Hoved, med sjælfulde Øjne, der saa mer indad end udad, en Officersskikkelse, spænstig og beleven," siger Vilh. Møller i sit for længst ophørte Ugeblad "Nutiden", og Karakteristiken er træffende. Men da han et godt Aars Tid før sin Død gennem en langvarig Hjertelidelse fik en Mindelse om, at hans Time var nær, blev han med et Slag en gammel Mand, kun 54 Aar gammel.

For Døvstummevæsenet blev M.-H.

*Lærerstabten samlet umiddelbart
efter Malling Hansens begravelse.*

den store Administrator, der 1867 ordnede Forholdet mellem Statens Institut og den private Kellerske Anstalt saaledes, at kun de saakaldte uegentlig døvstumme Børn indkaldtes til Prof. Joh. Keller, endvidere den, der, da Instituttet i København overbefolkedes, 1880 fremkom med Planen om Oprettelsen af Fredericiaanstalten og atter i 1889, efter Prof. Kellers Død, udarbejdede Indstillingen om Nyborgskolens Oprettelse.

I det daglige Liv paa Instituttet passe-

de han sine Timer som vi vore, men ingen af os unge havde sikkert haft noget imod en noget rigere Vejledning fra vor Forstanders Side, og naar han en Tid tog sig fri fra sit øvrige Arbejde for paa tur at lade os præsentere vor Klasse for ham og de øvrige Kollegaer, var det os altid en Glæde gennem hans overlegne (i Ordets bedste Forstand) Kritik og samlende Uddrag af Diskussionen at konstatere, at han trods al Videnskabelighed vedblev at sætte Fødderne paa Jorden som den ægte Døvstummelærer, han var.

Som allerede nævnt kom Eleverne

I 1947 flyttedes Malling Hansens gravsten fra Garnisons kirkegård til Skolen på Kastelsvej.

I vinteren 2002/2003 fik Skolen indlagt et meget tiltrængt dræn for at blive fugten kvit.

Så nu skulle Skolen kunne stå i endnu 164 år.

kun hjem i Sommerferien. Instituttet fik hvert Aar sin Andel af Københavns Kommunes Fribilletter til Jernbanetogene og Det Forenede Dampskibsselskabs Skibe, men da der ikke var ret mange af den sidste Slags, sendtes kun Børnene til Byerne nord for Aarhus afsted pr. Damp. Instituttets Portner fulgte dem om Bord og overgav dem til vedkom-

mende Kaptajns eller Styrmands Vare-tægt, og de var altid i gode Hænder. Forældrene var i alle Tilfælde forud tilsagte til at møde ved Skibets Ankomst til den By, der laa nærmest ved det enkelte Barns Hjem.

Børnene fra Sjælland og Lolland-Falster afsendtes i Almindelighed uden Ledsagelse, kun naar særlige Omstændigheder talte derfor, var der Følgeskab af en Lærer.

Fynboere og Jyderne, der skulde over

Aalborg, den 22 August

Jeg vil meddele Dem at vores Plejedatter Johanne Andersen No 92 vil afgaa herfra paa Tirsdag Eftermiddag Kl.4 den 25 August med Dampskibet Limfjorden og jeg haaber at Di ersaa Venlig at modtage hende.

Og det har nu glædet os se at vores lille Johanne gaar Fremad i hele hendes Undervisning hvorfor vi sender Dem vor Inderligste Tak til Dem alle paa Institutet.

Tillige skal vi hilse fra Sine Jensen at hendes Datter Anna Jensen 89 vil ligeledes Rejse herfra samme Dag om Gud vil.

Modtag derfor vor Venlige Hilsen

Anton Nielsen

Aalborg Teglgaardsfabrikker

En af grundene til at det blev muligt at sende børnene hjem i ferierne var DFDSs gavmildhed med frirejser.

Bælterne, samledes i en stor Skare under en enkelt Lærers Kommando. Jeg har engang i en meget ung Alder rejst med 51 døvstumme Børn fra Køben-

havn til Langaa, afrejsende fra Hovedstaden Kl. 7 om Morgenen og med Ankomst til mine Forældres Hjem i Horsens Kl. 1,30 om Natten, efter at de sidste Børn fra Viborgkanten var afle-

***Ejstrup d. 17 August 1885 til
Hr Pastor Malling Hansen***

Da tiden nu snart er omme at mine Sønner skal rejse Hjem til Instetutet saa beder jeg den Højtærede Hr. Pastor Malling Hansen om tilladelse til at opsætte deres Hjemrejse til Fredagen den 28 August saa skal de nok møde i Horsens om Eftermiddagen Klokken 5 for at komme med Dampskibet til Kjøbenhavn, thi det er i den travle Høsttid og jeg har 51/2 Miil fra Horsens og det vil senke mig meget i denne tid, jeg haaber nok at faa tilladelse dertil

Jens Olsen

rede i Langaa.

Det var med langsomt Tog, Turen, der indbragte mig fri Rejse til Horsens, men heller ikke mere, foregik. Jeg skulde jo afsætte Børn ved mange Stationer, hvor Hurtigtogene ikke holdt. Jernbanevognene var alle sammen af den gammel-dags Slags, med Indgangsdør til hver Kupe, men flere Kupeer stod undertiden i Forbindelse med hverandre, idet Mellemvæggen kun var ført op til halv Højde, saa at man fra den ene kunde se ud over 2 andre. Paa den Maade kunde man nok passe paa ca. 50 Børn. Værre var det, at der ingen Toiletrum var, saa jeg maatte benytte de forholdsvis lange Op-hold ved Byerne til at jage Børnene ud og sørge for, at de kom ind igen. Paa en mindre Station mellem Aarhus og Langaa var det dog nær gaaet galt, da en af de smaa Piger meldte, at hun absolut

maatte ud. I en Fart fik jeg Døren op, løftede Pigebarnet ned og pegede paa det med "For Kvinder" betegnede Sted, og hun løb. Men Forretningen tog alligevel for lang Tid, og da Togføreren begyndte at løfte Fløjten op mod Munden, var der ikke andet for mig at gøre end at raabe: "stop lidt", styrtede ind i det forbudte Rum, løfte Stumpen op, smække Bukserne til og i en Fart entre op i Toget med Barnet i Favnen, hvorefter Togføreren leende, men med et anerkendende Nik stødte i Fløjten, og Toget

Søndag den 23 August

*Jeg tillader mig herved at sende Indspektøren en venlig Hilsen fra min lille døvstumme Datter Margrethe Larsen, hun er velankommen her til Vejle frisk og rask og det glæder mig meget at kunne meddele Indspektøren at hun stadig glæder sig til Kjøbenhavn i Stedet for Frederitsie og jeg venter med Guds Hjælp at afgaa fra Vejle den 26. med Damper og selv overvære hendes Ankomst Torsdag den 27 Morgen i Kjøbenhavn
Ærbødigst C. Larsen, Graverkarl
Gasværksvej Vejle*

satte sig i Bevægelse.

Juleferien, Paaskeferien og Pinseferien tilbragte Børnene paa Institutet, naar de da ikke hentedes hjem af Forældrene, men Skolegang var der ikke. Lærerne havde paa Tur dels Helligdagsvagt, dels den ugentlige Hverdagsvagt, der, bortset fra Morgen- og Spisetiderne, som tilfaldt de 2 yngste Lærere, strakte sig over hele Dagen. Paa Feriedage saavel som paa almindelige Søndage havde de store Dreng Lov til at gaa Tur i Byen, to og to sammen, men Pigebørnene ikke, med mindre de blev hentede og igen

afleverede af Slægt eller Venner.

Juleaften fejredes med Middag Kl. 5 eller 6, bestaaende af Risengrød og Flæskesteg, hvorefter man steg op i det til

Roeskilde Den 16 Desember 1891

Her Indspektør Lassen

*Jeg er herved saa fri at forespørge om min Datter No 94 Anna kan faae tilladelse til at Reise jem i Juleferien og vis sa er vad dag og vad taag
Med megen Agtelse **Jens Hansen***

Det var ikke en given sag, at få sit barn hjem på juleferie, end ikke til så nær en by som Roskilde

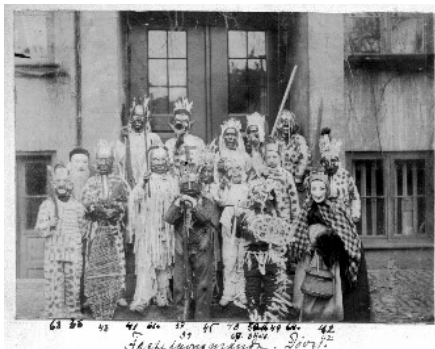
Julestue omdannede store Skolerum, hvor et højt Grantræ, pyntet af Lærerpersonalet med Lys og Julestads, trone-de i Midten. Af en stor med Pebernød-

Lærer Lindholm med sin klasse.

Et af de sjældne hverdagsfotografier fra 1800-tallet, taget af lærer Johs. Jørgensen.

Dette og de 3 næste billeder er skænket Døvehistorisk Selskab af pastor Johs. Jørgensens datter Karin Stilling.

Fastelavnsdragterne var Instituttets ejendom og de gik derfor igen år efter år, så det kan til tider været svært at datere billederne.

der fyldt Tøjkurv uddeltes i rigeligt Maal af denne meget eftertragtede Vare, desuden fik hvert Barn et stort Kræmmerhus med Hassel- og Valnødder, Konfekt, Bolsjer m.m., men ikke nogen egentlig Julegave. Derimod var der hvert Aar til fælles Brug indkøbt en Del Spil og Lotterier, som fik god Anvendelse i Vintertiden. Navnlig var Billedlotterierne meget efterspurgt. Første Juledag Kl. 10 var der højtidelig Gudstjeneste, i hvilken en Del af de i København boende voksne Døvstumme deltog.

Paaskedagsaften trakteredes Børnene med blødkogte Æg og er sikkert blevet det fra Instituttets allerældste Dage, i hvert Fald er det staaende Tegn for Paaske en Banken med højre Pegefingers Kno mod den flade venstre Haand (= Teskeen mod Æggeskallen). Pinsen var ikke Genstand for nogen særlig Festlighed ud over den sædvanlige Søndagsgudstjeneste og Søndagsbespisning i de 2 Helligdage.

Den 1. i hver Maaned eller, dersom det faldt i med daarligt Vejr, den 2. eller 3. havde Skolen fri. Saa fik hver Lærer

47. Vor Spadsretur til Charlottenlund.

Vi gik ud til Charlottenlund. Hr Lassen, Hr Petersen, Hr Bech og Hr Forman førte os. Vi gik langsomt. Vi kom ud til Skoven og gik ind i Bevaringshave. Vi spiste vort Smørrebrød, som vi havde bragt med os i 2 Kurve. Opvarten bragte 12 Flasker Hvidtøl til Eleverne og 4 Kopper Kaffe til Lærerne. Hr Lassen betalte Regningen med 3 Kr 20 Øre. Da vi havde spist, gik vi ind i Skoven. Nogle af Drengene løb op paa en Høj i Skoven, mange af Pigerne plukkede Anemoner, som de vilde give Lærerne. De plukkede mange Buketter. Vi gik igennem Skoven, og saa gik vi igen ud til Strandvejen. Hr Bech tog en Bøgegeve med hjem, den var ikke udsprungen, men han tænkte, at den vilde springe ud, naar han satte den i et Glas Vand. Vi gik tilbage til Slukefter, hvor

Spørrvognen holder. Pigerne gik op i en Spørrvogn, og Drengene gik op i en anden Spørrvogn, og saa kørte vi alle tilbage til Østerbro.

af et eller andet Legat, der var skænket til Institutet, 1 Kr. 66 Øre til at more sin Klasse og sig selv for paa en Tur. For det meste gik vi samlede ud ad Strand-

vejen til Restaurationen "Slukefter", hvor hvert Barn fik sig et Stykke 5 Øres Wienerbrød eller en Kage, medens Lærerne drak Kaffe og saa paa, at der lege-

des. Men undertiden gik Turen til Fabriker f.Eks. Glaspusteri eller Chokoladefabrik eller ind i Kirker eller op paa Rundetaarn.

Det var en nøjsom Tid for 50-60 Aar siden, men i Forhold til Tiden havde de døvstumme Børn ikke saa faa Fornøjel-

Formodentlig Johs. Jørgensens egen klasse, fotograferet i 1899.

ser. Hvert Aar var de inviteret til at bese den store Maleriudstilling paa Charlottenborg. Besøget foregik en Dag Kl. 8-10 Morgen, saa man havde det hele for sig selv. Bagefter var der Frihed om Formiddagen.

Saa var der den aarlige Spadseretur ud til Zoologisk Have. Det var en drøj Tur at gaa den lange Vej frem og tilbage, men Henrykkelsen over at se Dyrenes Liv opvejede Besværlighederne, og stor var Jubelen, naar Elefantpasseren fik et Par af de modigste Drengene til at bestige "Jumbo"s Ryg.

Næsten hver Aar havde man fra Instituttets Gaard flere Gange Lejlighed til at se Ballonsejls, naar Luftsipper Johansen steg op fra Tivoli og af Vinden blev baaret over til Sverrig. Saa var der Viftning med Lommetørklæder fra ham

Instituttets skovtur d. 16.6.1899. Solen skinner og festtøjet er taget på. Det må have været varmt, hvis lærerne har skullet løbe om kap med børnene.

til Børnene og fra dem til ham.

Men den allerstørste Fornøjelse var den aarlige Skovtur ud til Dyrehaven. Dagen før havde Husbestyrerinden og alle Instituttets Tjenestepiger, travlt med at smøre mange Hundrede dejlige Rundtenommer og at koge Masser af Ærter og Gulerøder til Middagens Skinkemad. Natten til selve Skovtursdagen var meget bevæget paa Sovesalen. Saasnart Morgen gryede, var der uafbrudt nogle af Børnene, der skulde op af Sengene for at se paa Vejret, og vi Sovesalsvogtere havde nok at gøre med at jage dem i Seng igen. Men endelig, lidt før Kl. 6, fik de Lov til at trække i Tøjet. Kl. 6 kom nemlig Madvognen, som skulde føre al Maden, Husbestyrerinden og Pigerne ud til Restaurationen i Skoven, for at Frokosten kunde være parat, naar hele Selskabet kom. Det var mange Tøjkurve fulde af Mad og Tønder Øl, der blev stuvet i Madvognen. Kl. 7,30 begyndte saa Vognmand Bohns gule Charabancer at rulle ind i Instituttets Gaard, 8-10 i alt, en til hver Klasse og Klasse-

54. Om Skovturen.

Vi kørte ud i Skoven Fredagen den 20de Juni. Vi kørte i 8 Skovvogne. Vi var glade. Vi spiste Smørrebrød og drak Øl, da vi kom ud i Skoven, Derpaa løb vi Væddeløb paa Sletten ved Eremitagen, og saa legede vi. Men Amalie var syg, hun sad i Græsset og havde Mavepine. Saa kørte vi en Tur rundt i Skoven, og derpaa spiste vi til Middag.

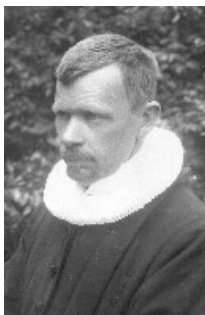
Vi fik først Kalvesteg med Brød, og derefter fik vi Kaffe med Kringler. Efter Middagen gik vi ned til Dyrehavsbakken, der saa vi i et Telt 2 dreserede Ulve og 2 dreserede Bjørne, og i et andet Telt saa vi en Kæmpedame, hun var kun 20 Aar gammel, men hun vejede 280 U. Hans kom ikke med paa Dyrehavsbakken, fordi han var falden i Vandet og havde faaet vaade Klæder, han maatte ligge paa en Sofa, indtil hans Klæder var blevne tørre.

Da vi kom tilbage fra Bakken, spiste vi til Aften, og saa kørte vi hjem. Vi kom hjem Klokken 10 ½. Vejret havde været ret godt, og vi havde moret os godt den Dag.

læreren og 1-2 til Gæsterne samt Gymnastik- og Tegn lærerne, Fruerne var ogsaa indbudte. Gaarden var ikke saa stor til de mange Vogne, og Børnene var jo ellevilde og vilde klappe Hestene og prøve de forskellige Vogne, saa Kusken og Lærerne maatte passe godt paa, at Hestene ikke sparkede og gjorde Ulykker. Men endelig Kl. 8,30 var alt i Orden, og i en lang Række rullede Vogne, hver med sit Flag, ud af Porten, op ad Kastelsvej og videre ad Østerbrogade og Strandvejen. Saalænge vi kørte gennem Gaderne, viftede Folk fra Vinduer-

ne. Efter 1½ Times Kørsel naaede vi ud til Restaurationen ved Eremitagesletten, og Børnene sprang af og begyndte straks at løbe omkring. De store, som havde været der før, havde fortalt de smaa om de brune, sorte og hvide Raas og Daadyr og Kronhjortene, der løb frit omkring, og de vilde alle sammen straks paa Opdagelser. Men nu klappede Forstanderen i Hænderne, og alle skyndte sig ind for at spise. Ved lange Borde sad alle og spiste sammen som en stor Familie, og der blev spist kraftigt, for alle var sultne efter Køreturen i den friske Luft. Hestene var blevet spændt fra og indsat i Rejsestalden, hvor de fik deres Havre og Hakkelse og kunde hvile sig. Efter Frokosten legede Børnene ude paa den store Eremitageslette og saa med Beundring paa de smukke, næsten tamme Dyr, især paa de store Kronhjørtene, der kom vandrende stolt lige imod dem, nikkende med de høje Geværer, men aldrig ondsksfulde. Engang fandt en af Forstanderens Døtre et nyfødt Raalam, tog det op paa Armen, og bar det hen til Børnene for at vise dem, hvor sødt det var, men da hendes Fader opdagede det, gav han hende straks Ordre til at lægge det tilbage paa det Sted, hvor hun havde fundet det, thi, sagde han, Raadyrene holder ikke af, at Mennesker rører ved deres smaa Lam. Saa blev der igen spændt for, og Forstanderen klappede igen i Hænderne for at samle Børnene til en ny Køretur omkring i Skoven og ud til Øresund. Efter Hjemkomsten herfra spistes der til Middag, og derpaa var der Væddeløb paa Sletten om Præmier og endelig, næsten det vigtigste, Spadseretur til den berømte Dyrehavsbakke.

Her fik alle Børnene et par Ture i Karusel og var inde i flere Telte for at se Tryllekunstner, Dukkekomedie og Pjer-

Margrethe Jørgensen (født Engel) blev ansat som lærerinde i 1895. Som barnebarn af forstander Søren Heiberg var hun godt kendt med døves vilkår. Da **Johs. Jørgensen** rykkede ind på Institutet i 1899 blev det kærlighed ved første tegn. Hånd i hånd forlod de Citadelsvej for at varetage embedet ved De Døves Menigheder og siden embedet ved De Døves Kirke.

Det var et særdeles aktivt ægtepar der arbejdede for døves sag, blandt andet oprettede hun Kvindeforeningen under Døveforeningen af 1866. Imidlertid dør Margrethe allerede i 1908 efterladende sig mand og 4 børn og et stort savn i døveverden.

Johs. Jørgensen fortsætter frem til sin død i 1939 sin legendariske indsats for døve, hvor han næsten var med i alt. Han var i bestyrelsen i 66 i 30 år, stiftede De døves KFUM, tolkede ved et utal af møder og kongresser. Han var tillige red. af Smaablade. udgav blandt andet Prædikensamling for Døvstumme, 280 af de almindeligste Tegn, og en fremragende bog om Tegnsprog. Og ingen døve gik forgæves til præsteboligen på Frederiksberg.

rot, der spiste brændende Blaar. Saa spadserede man tilbage og indtog Aftensmaden, og derefter fulgte Opbrudet. Først blev alle medbragte Kurve og Tønder anbragte paa Madvognen, og derefter besteg hver Lærer med sin Klasse sin Vogn, men medens paa Udturen et Par af Børnene havde siddet hos Kusken, saa sad Læreren nu hos denne, da det undertiden var hændt, at han havde kigget for dybt i Glasset (faaet for meget at drikke). 1½ Time tog Turen hjem ad Strandvejen, saa var man atter hjemme i Instituttets Gaard ved 9-10 Tiden, og efter at alle havde trykket Forstanderens Haand og sagt Tak for den dejlige Dag, kom Børnene i Seng og faldt hurtigt i Søvn, trætte af den lange Dag i frisk Luft.

Til Slut vil jeg fortælle lidt om et konkeligt Besøg paa Institutet i Midten af Firserne. Forstander *Malling-Hansen* var foruden Forstander og Præst tillige Opfinder. Han havde som den første i hele Verden lavet en Skrivemaskine, men han prøvede paa mange andre Ting. Paa den Tid, jeg kom til Institutet, vejede og maalte han Børnene hver Morgen og Aften. Han skrev Tallene op i en Bog og beviste, at de ikke tiltog lidt i Vægt og Højde hver Dag Aaret rundt, men at de tiltog meget stærkt i Vægt i August-December, lidt i December-April og næsten stod stille i April-Juli, medens de derimod voksede mest i Højde i April-Juli, mindst i August-December.

En dejlig Sommerdag kom saa den kgl. Familie kørende ud til Institutet i de fine Ekvipager (Vogne) med de røde Kuske og Tjenere paa Bukken. Der var den gamle Kong Christian IX og Dron-

ning Louise og nogle af deres Gæster bl.a. deres Svigerdatter, den yndige *Dronning Olga af Grækenland* med sine 2 Sønner, Kronprins *Constantin* og Prins *Georg*, henholdsvis 16 og 15 Aar gamle. Det kan nok være, at de døvstumme Børn var betagne af Synet, men de blev hurtigt sendt op i Klasserne, medens Modtagelsen fandt Sted. Forstanderen havde faaet Bud om Besøget et Par Dage før, og hele Instituttet var i den reneste og fineste Orden. Lærerne stod hver i sin Klasse i sort Frakke med hvid Handske paa venstre Haand, og Drengene rejste sig og bukkede, og Pigerne nejede, medens Herskaberne bevægede sig fra den ene Klasse til den anden og stod lidt og saa paa Undervisningen. Men Dronning Louise, der havde hørt noget om Forstanderens Vejninger, begyndte at tale med ham derom og ytrede Ønske om selv at blive vejlet. Naturligvis førte Forstanderen saa Herskaberne ind paa Sovesalen, hvor den store Vægt stod, og Dronningen kom paa Vægten, det viste sig, at hun kun vejede 95 pund (47½ kg), men hun var jo lille og højt oppe i Aarene. "Men nu skal vi se, hvad de store Prinser fra Grækenland vejer," sagde Hds. Majestæt, "hvor er de?" Forsvundne var de, men da en af Lærerne straks løb rundt efter dem, fandt han dem siddende paa Køkkenbordet nede i Kælderen, gnavende paa en tyk Rundtenom Rugbrød med Fedt. Den smagte dem udmærket.

Med denne lille Historie slutter jeg mine Erindringer fra gamle Dage paa Instituttet i København, og siger Tak til de ikke saa faa, der har skrevet til mig og udtalte deres Glæde over at følges med mig i Oplevelserne.

Fritz Bech ved sit skrivebord i færd med at skrive sine erindringer til Effata.

Men hvorfor skrev han ikke, hvad der fik ham til i 1904 at ansøge og få stillingen som forstander for Den kgl. Døvstummeskole i Fredericia?

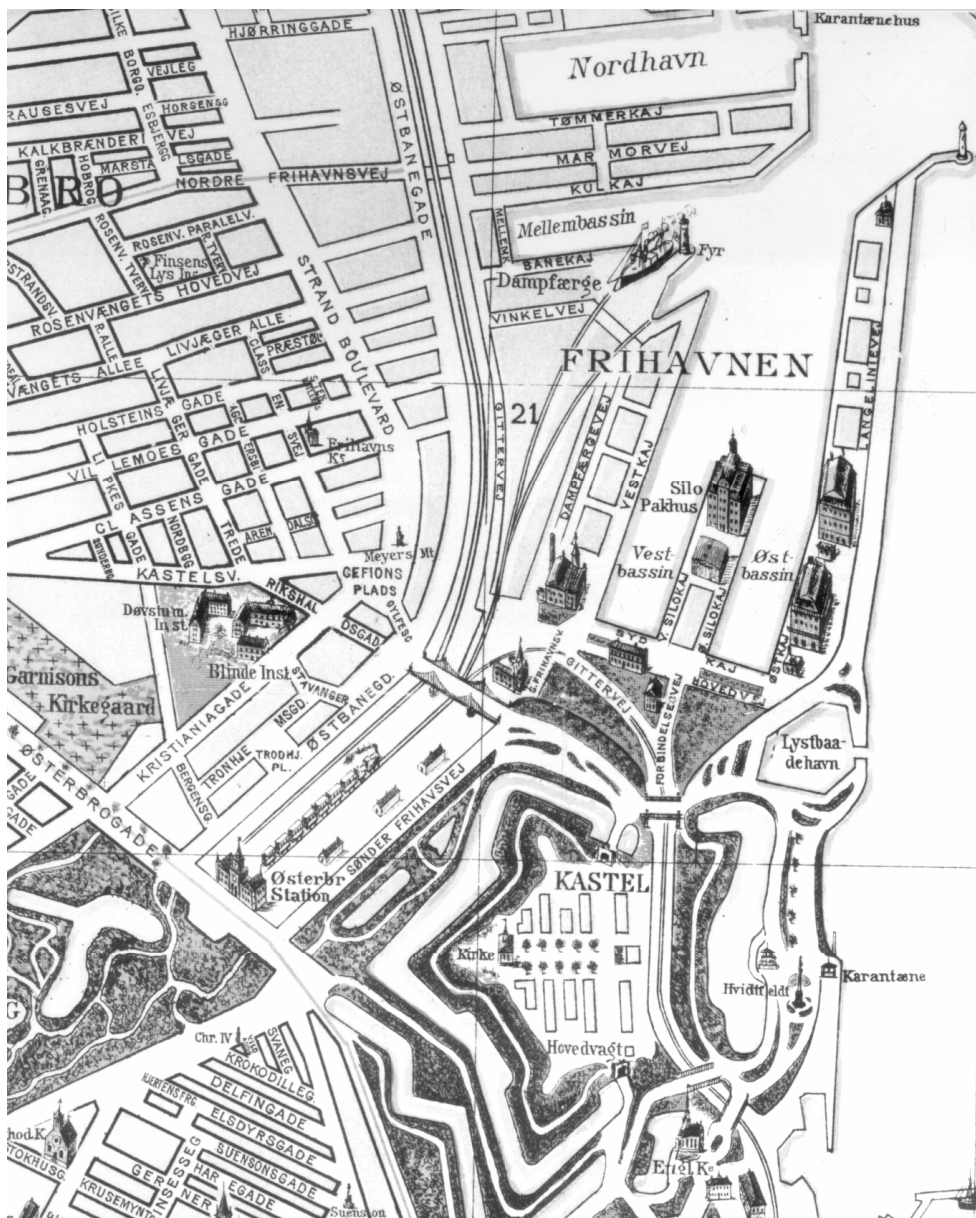
Hvorfor han foretog dette radikale skift fra tegn-institut til tale-skole er lidt af et mysterium.

Kan nogen af Selskabets medlemmer forklare hvorfor, så send venligst et par ord herom til Selskabet.

Bagsideillustration:

Med bygningen af Frihavnen 1894 og jernbaneterrænet omkring Østerbro Station (Østerport) 1897 nedlagdes en meget stor del af det volderterræn der omkransede Kastellet. For at tilgodese skibstrafikken ved Kvæsthusbroen anlagde man en jernbane tværs gennem Kastellet!

Red.af Jan William Rasmussen
© Døvehistorisk Selskab 2003

Døvehistorisk tidsskrift

Kopiering og eftertryk ikke tilladt.
ISSN 1602-5768
Løssalg kr. 50,-

Døvehistorisk Selskab
Kastelsvej 58 C
2100 København Ø